

BİLİŞİM SUÇLARI VE ÖNLEMLER

Av. Yaşar KARAGÖL

Günümüzde bilgisayar kavramı, yalnızca yaşamımızı kolaylaştıran bir devrim olmaktan çıkmış, suç kavramıyla birlikte anılan bir araç haline de gelmiştir. Bilgisayar üzerinden daha ucuz ve kolay suç işleme olanağı, ileride bu suç tipleriyle daha çok karşılaşılacağı ve dijital ortamda bilinen suç tiplerinin (hırsızlık, soygun, terörizm, sabotaj, kaçakçılık vb.) yerini alacağı anlamına gelmektedir.

Bilişim suçlarının sınıflandırılması

Suç tipleri arasındaki farkı oluşturan temel etken "suçun işlenmesindeki amaç" olmalıdır. "Yasadışı Yayınlar", üç başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; terör içerikli internet sayfaları, genel ahlaka aykırı pornografik görüntüler içeren sayfalar ve hakaret suçlarıdır. Diğer ülkeler genel olarak çocuk pornografisi üzerine çalışmalar yapmaktadır. Ülkemizde ise; çocuk ya da yetişkin pornografisi biçiminde bir ayırım yapılmadığından, bütün pornografik yayınlar yasaklanmış durumdadır. İnterpol aracılığıyla gelen verilere göre, yasadışı yayınların % 40' ı çocuk pornografisi alanındaki suçlardan oluşmaktadır. % 25'lik bölümü ise; internet kafe vb. ortamlarda pornografik içeriklerin gösterimi ve CD'lerinin satılmasından oluşmaktadır.

Teknolojinin ilerlemesi ile ortaya çıkan suçların hukuk sistemindeki karşılığı, 1991 yılında Türk Ceza Yasası'na yapılan eklemelerle düzenlenmiştir. Meclise sunulması planlanan yeni Türk Ceza Yasası Ön yasa Tasarısı'nın, oluşan yeni suç tiplerini de kapsayacak biçimde düzenlenmesi öngörülmektedir. Ancak teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte, yeni suç tipleriyle karşılaşılacaktır. Bu yüzden en iyi çözüm, hukuk alanında yapılacak değişimlerdir. Bu suçlardan bazıları "izlenmesi şikayete bağlı suçlar" niteliğindedir. Bu suçlarda, zarar görenleri doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına dilekçeyle başvurmaları gerekmektedir. Ancak; ülkemizde bu konuda suçtan zarar görenlerin nereye ve nasıl bir başvuruda bulunacaklarını, hangi kanunlarla korunduklarını bilmedikleri görülmektedir.

Delillerin Elde edilmesi

Ülkemizde dijital kayıtların, henüz kanıt niteliği taşımadığı bilinmektedir. Ancak yapılan düzenlemeler sonucunda dijital kayıtların yasal anlamda kanıt niteliğini kazandıkları varsayılsa bile, bu durumda da delillerin elde edilmesi problemi karşımıza çıkmaktadır. Bilgisayar üzerinden suç işlenebilmesi için,

internet hizmetini veren yerlerden servis olarak internete bağlanması gerekir. Bu durumda suçu işleyen kişiye ait bilgiler, yalnızca buralardan bulunabilmektedir. Ancak ülkemizde internet servis sağlayıcıları ve özellikle internet kafeler, düzenli kayıt tutmamaktadır. Bu nedenle emniyet tarafından yapılan bir soruşturmada kayıtların elde edilmesi aşamasında problem yaşanmaktadır. Bu eksiklik, suçların yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu yüzden internet servisi veren yerlere, en kısa zamanda yasalarla belirli standartların getirilmesi ve bu konuda sorumluluklar verilmesi gerekmektedir.

Mevcut uygulamada, özellikle çocukların ve gençlerin internete erişebilecekleri internet kafeler polis tarafından denetlenmekte, oniki yaşından küçük çocukların bu yerlere girmesine izin verilmemektedir. On sekiz yaşından küçüklerin ise velileriyle birlikte olup olmadıkları ya da ailelerinin yazılı izni olup olmadığını kontrol edilmektedir.

*Kaynak : Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem daire başkanlığı İnternet ve Bilişim suçları şube müdürlüğü